

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
DIREKCIJA ZA EKONOMSKO PLANIRANJE**

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
САВЈЕТ МИНИСТАРА
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКО ПЛАНИРАЊЕ**

**BOSNIA AND HERZEGOVINA
COUNCIL OF MINISTERS
DIRECTORATE FOR ECONOMIC PLANNING**

**INFORMACIJA
o kretanju makroekonomskih pokazatelja
za januar/siječanj - oktobar/listopad 2016. godine**

Sarajevo, decembar/prosinac 2016. godine

Sadržaj:

Uvod.....	3
1. Realni sektor.....	4
1.1. <i>Industrijska proizvodnja</i>	4
1.2. <i>Tržište rada</i>	5
2. Javne finansije.....	6
2.1. <i>Indirektni porezi u BiH</i>	6
2.2. <i>Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda u BiH</i>	6
3. Cijene, monetarni i finansijski sektor.....	7
3.1. <i>Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)</i>	7
3.2. <i>Monetarni agregati</i>	8
3.3. <i>Prosječno stanje računa obaveznih rezervi</i>	9
3.4. <i>Devizne rezerve Centralne banke BiH</i>	10
3.5. <i>Depoziti</i>	11
3.6. <i>Kredit</i>	12
3.7. <i>Berze</i>	13
4. Vanjski sektor.....	15
4.1. <i>Vanjskotrgovinska robna razmjena</i>	15
5. Strane direktne investicije.....	18

Uvod

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara BiH za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu BiH. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju BiH.

„Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u BiH za navedeni period. Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima BiH koje publikuje Direkcija, kvartalno - četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu BiH.

* * *

Početak četvrtog tromjesečja je krenuo dosta skromno nakon skromnog ekonomskog rasta u prva tri kvartala 2016 od ispod 2%.

Na to prije svega ukazuju godišnji pad proizvodnje u prerađivačkoj industriji u oktobru od 2,4%, te smanjenje uvoza kapitalnih dobara od 1,6%. S druge strane, nizak nominalni rast robnog izvoza od 2,7% i smanjenje uvoza od 1,1% u oktobru su u značajnoj mjeri rezultat smanjenja izvoznih i uvoznih cijena uslijed pada cijena na svjetskim tržištima. Iako je teško ocjeniti realni rast vanjske trgovine u odsustvu zvaničnih deflatora, realni rast robnog izvoza bi mogao biti dvostruko veći od nominalnog, dok je robni uvoz najvjerojatnije realno rastao najmanje 1-2%.

Slična slika je zabilježena i na nivou deset mjeseci. Rast uvoza je po svemu sudeći bio posljedica povećanja finalne potrošnje i izvoza, uprkos smanjenju investicija na koje uključuje pomenuti pad uvoza kapitalnih dobara. Pri tome na povećanje potrošnje ponajviše ukazuju godišnja povećanja PDV prihoda po poreskim prijavama od 3,9%, te rast uvoza dobara široke potrošnje od približno 4% u oktobru 2016 godine.

U prilog realnog rasta potrošnje u oktobru ide i godišnje smanjenje potrošačkih cijena od 0,7% kojim se jača kupovna moć plata i drugih primanja i dohodaka.

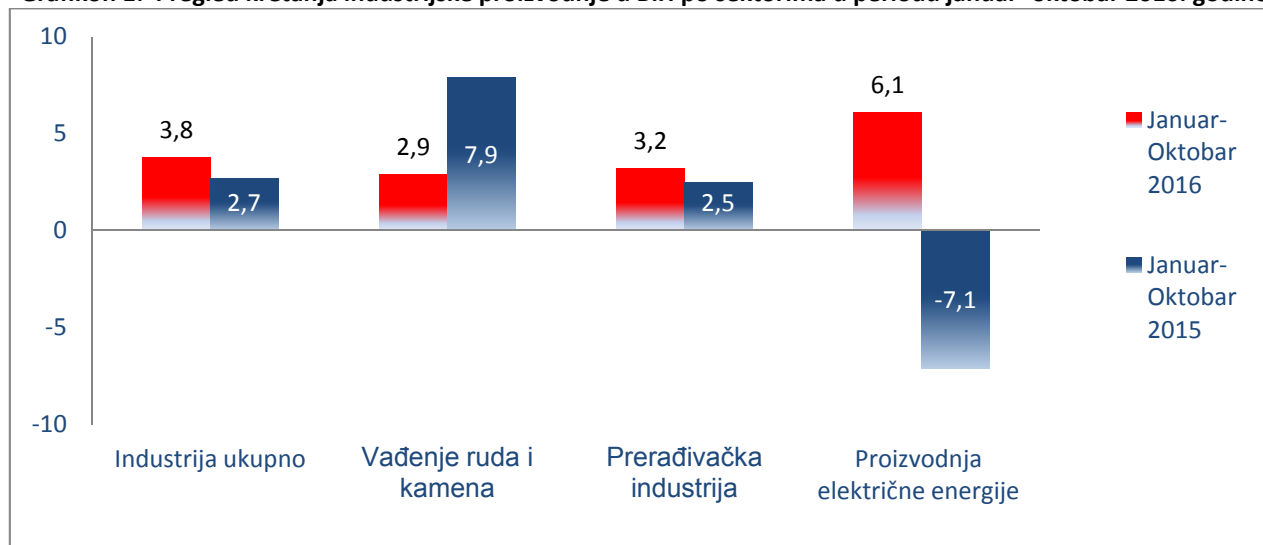
1. Realni sektor

1.1. Industrijska proizvodnja

Bosna i Hercegovina je tokom oktobra 2016. godine ostvarila desezonirani rast industrijske proizvodnje od 3,4% u odnosu na prethodni mjesec tekuće godine. Posmatrano detaljnije, ovo povećanje proizvodnje u oktobru predstavlja najviši ostvareni mjesečni rast tokom godine, izuzev mjeseca februara kada je povećanje na mjesečnom nivou iznosilo 7,3%. Najznačajniji doprinos povećanju ukupne industrijske proizvodnje na mjesečnom nivou u BiH ostvaren je u okviru sektora za proizvodnju električne energije gdje registrirani rast u oktobru u odnosu na septembar iznosio 8,4%. Ovo povećanje proizvodnje električne energije tokom oktobra 2016. godine na nekin način potvrđuje nastavak pozitivnog trenda koji je počeo tokom trećeg kvartala i posljedica je poboljšanja proizvodnje u okviru termoelektrana u BiH.¹ Pored sektora za proizvodnju električne energije pozitivan doprinos rastu proizvodnje u oktobru ostvaren je i u okviru prerađivačke industrije 1,2%, dok je proizvodnja u sektoru rudarstava bila u rangu rezultata iz septembra.

Posmatrano na nivou perioda januar-oktobar 2016. godine povećanje ukupne industrijske proizvodnje u BiH iznosilo je 3,8% u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatra li se struktura ostvarenog rasta vidljivo je da izvozno orijentirana prerađivačka industrija pretstavljala glavni oslonac rasta u okviru koje je povećanje proizvodnje iznosilo 3,2% u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatrano na nivou grana najviše stope rasta su ostvarene u okviru proizvodnje namještaja 15,3%, hemijskih i gotovih metalnih proizvoda od oko 13%, prehrambenih i drvnih proizvoda od oko 8% odnosno 6% u odnosu na isti period prethodne godine. S druge strane, pad potražnje i svjetskih cijena za posljedicu su imali smanjenje proizvodnje koksa i rafiniranih naftnih derivata od preko 10% i baznih metala od oko 5%. Pored prerađivačke industrije, sektor za proizvodnju električne i sektor rudarstva u periodu januar-oktobar 2016. godine su ostvarili povećanje proizvodnje od 6,1% odnosno 2,9% u odnosu na isti period prethodne godine.

Grafikon 1: Pregled kretanja industrijske proizvodnje u BiH po sektorima u periodu januar- oktobar 2016. godine

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

1.2. Tržište rada

Ukupna radna snaga u BiH u periodu I-IX 2016. godine smanjena je u prosjeku za 0,6% g/g, što je rezultat bržeg smanjenja broja nezaposlenih lica u odnosu na rast broja zaposlenih lica. U septembru 2016. godine broj zaposlenih lica u BiH iznosio je 733,3² hiljada i veći je za 2% u poređenju sa istim mjesecom 2015.

¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje "Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za oktobar 2016. godine", 25.11.2016.

² Privremeni podatak, izvor: BHAS. Podatak za oktobar 2016. godine nije objavljen u periodu pripreme Informacije.

godine, a stopa registrovane (administrativne) nezaposlenosti je iznosila 41,3%. Broj registrovanih nezaposlenih lica u oktobru 2016. godine smanjen je za 4,5% g/g i iznosi 512,5 hiljada. Najznačajniji doprinos rastu broja zaposlenih lica bio je u područjima djelatnosti trgovine na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala i prerađivačke industrije.

U septembru 2016. godine prosječna neto plata u BiH iznosila je 837 KM i veća je za 1,1% (nominalni rast) u poređenju sa istim mjesecom prethodne godine. Realni rast neto plate i dalje je brži zbog deflacije. Iako je u gotovo svim područjima djelatnosti neto plata uvećana (g/g), najbrži rast neto plate bio je u području djelatnosti prerađivačke industrije, poslovanja nekretninama i umjetnosti, zabave i rekreacije. Prosječna penzija u BiH u oktobru 2016. godine iznosila je 359³ KM i veća je za 0,4% u poređenju sa istim periodom prethodne godine, a najniže/minimalne penzije su ostale nepromijenjene.⁴ Ukupan broj penzionera u BiH u posmatranom mjesecu uvećan je za 2,1% g/g i iznosi 662,2 hiljada.

Tabela 1: Osnovni indikatori⁵ na tržištu rada

Period	Broj zaposlenih lica u BiH	Broj nezaposlenih lica u BiH	Prosječna neto plata u BiH (KM)	Prosječna penzija u BiH (KM)
I 2016.	715.540	539.109	829	358
II 2016.	715.880	536.684	829	361
III 2016.	719.180	530.370	843	360
IV 2016.	721.741	524.061	830	360
V 2016.	722.411	518.857	838	359
VI 2016.	728.121	518.034	837	359
VII 2016.	728.668	520.065	832	359
VIII 2016.	727.255	520.565	843	358
IX 2016.	733.261	514.935	837	359
X 2016.	-	512.496	-	359
Stope rasta g/g				
I 2016.	1,5%	-2,2%	0,2%	0,2%
II 2016.	1,6%	-2,4%	1,1%	-0,1%
III 2016.	1,9%	-3,0%	1,2%	-0,1%
IV 2016.	1,5%	-3,4%	-0,4%	0,1%
V 2016.	1,3%	-3,4%	1,0%	0,2%
VI 2016.	1,5%	-4,0%	0,4%	0,2%
VII 2016.	1,7%	-4,2%	-0,6%	0,2%
VIII 2016.	1,7%	-3,8%	2,1%	0,3%
IX 2016.	2,0%	-4,6%	1,1%	0,3%
X 2016.	-	-4,5%	-	0,4%

Izvor: BHAS, entitetski zavodi za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje BD, entitetski penzioni fondovi, DEP kalkulacije

³ Prosječna penzija u BiH je izračunata na osnovu prosječnih mjesečnih penzija ponderisanih udjelom ukupnog broja penzionera u svakom od bh. entiteta u ukupnom broju penzionera. Broj penzionera u BiH predstavlja zbir penzionera koji primaju penzije iz Zavoda za MIO/PIO FBiH i Fonda za PIO RS bez obzira na mjesto prebivališta.

⁴ Najniža penzija u FBiH iznosi 326,2 KM (odnosi se na 20. godina radnog staža), a u RS 174,4 KM (penzijski staž do 15. godina).

⁵ U periodu izrade Informacije podaci o broju zaposlenih lica i prosječnoj neto plati za oktobar nisu bili dostupni.

2. Javne finansije

2.1. Indirektni porezi u BiH

Ukupno prikupljeni neto prihodi za prvih deset mjeseci tekuće godine bilježe povećanje od 4,2% g/g, dok su u desetom mjesecu ostvarili rast od 5,5% (m/m). Rast prikupljenih neto prihoda, kao i do sada, je rezultat rasta prikupljenih bruto prihoda (3,4% g/g), kao i neznatno smanjenje povrata sa JR UIO. Vodeće kategorije neto prihoda (prihodi od PDV-a, akcize i carine) su takođe zabilježili rast, u posmatranom periodu. Prihodi od PDV-a, po sonovu poreskih prijava i tokom oktobra i tokom perioda januar-oktobar, 2016. godine bilježe povećanje. Na kraju oktobra mjeseca PDV prihodi po osnovu prijava su rasli 3,9% (m/m), a za period januar-oktobar 3,0% (g/g). Kod oba slučaja, prihodi po osnovu PDV na domaći promet bilježe značajniji porast.

Uz rast neto prihoda, ukupno alocirana sredstva različitim nivoima vlasti bilježe povećanje od 3,6% g/g, od čega su sredstva za servisiranje servisiranje obaveza vanjskog duga porasla za 20,1% (g/g), a preostala sredstva doznačena za budžetsku potrošnju od 1,7% (g/g).

Tabela 2: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza (rast g/g u % ako nije drugačije naznačeno)

	2016 strukt.	2014 jan-okt	2015 jan-okt	2016 jan-okt	avg 16	sep 16	okt 16
Bruto prihodi - prikupljeno	100,0	5,6	32,2	3,4	11,1	3,9	6,0
Povrati	16,3	16,4	-6,8	-0,3	9,1	-0,1	8,4
Neto prihodi - prikupljeno	83,7	3,4	4,3	4,2	11,5	4,7	5,5
PDV	51,7	2,9	1,8	4,4	11,9	4,3	3,1
Carine	3,7	10,5	4,7	1,9	10,3	5,3	14,5
Akcize	22,2	3,3	7,9	2,5	10,8	6,4	7,4
Putarine	5,4	3,3	8,2	11,7	20,0	11,0	14,6
Ostali prihodi	0,3	8,3	2,2	-1,3	-8,5	-6,2	-6,9
Neusklađeni prihodi	0,4	136,9	335,3	-0,9	-50,0	-100,0	28,7
Raspoloživo za raspodjelu	100,0	5,6	2,3	3,0	9,4	4,7	3,1
Minimalne rezerve	16,7	16,2	-6,8	0,2	6,7	0,3	13,6
Budžeti	83,3	3,4	4,4	3,6	9,9	5,5	1,3
Servisiranje vanjskog duga	9,6	13,8	-20,6	20,1	42,2	151,4	-14,8
FBiH	6,2	14,8	-21,2	20,3	52,3	180,6	-13,0
RS	3,4	11,7	-20,3	20,3	26,5	128,4	-17,8
BD	0,0	566,8	177,9	-13,9	2,4	-56,8	-8,3
Raspodjeljeno nakon servisiranja vanjskog duga	73,8	1,9	8,2	1,7	8,3	-5,9	3,0
Institucije BiH	11,5	0,0	0,0	-0,3	8,7	-0,8	-5,3
FBiH	39,5	2,3	10,6	1,1	7,6	-7,8	4,1
RS	20,3	2,4	9,2	3,8	9,1	-6,9	5,3
BD	2,5	3,4	4,1	4,4	10,0	12,6	2,2

Izvor: UIO BiH

2.2. Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda u BiH

Prema podacima entitetskih poreskih uprava, na BiH nivou, za periodu januar - oktobar 2016. je ostvaren godišnji rast prihoda od direktnih poreza, doprinosa, taksi i drugih prihoda od 4,8%. Ovaj rast je zabilježen zahvaljujući rastu prikupljenih prihoda u PU FBiH od 10,5%, jer su u istom periodu prihodi u nadležnosti PU RS ostvarili smanjenje od 5,4%. Što se tiče kretanja prihoda po pojedinčanim kategorijama, u obje entiteske PU, stanje je nepromjenjeno u odnosu na prethodno posmatrani period.

Tokom samo desetog mjeseca, tekuće godine, ukupno prikupljeni prihodi na nivou BiH, su ostvarili rast od 5,7% (m/m) i iznosili oko 581,7 miliona KM. Prihodi prikupljeni u PU FBiH su porasli za 9,6% u poređenju sa istim mjesecom prethodne godine, a prihodi u PU RS su smanjeni za skromnih 0,7% (m/m).

Pregled prihoda za prvih devet mjeseci 2016. godine dat je u tabeli ispod, kao i stope rasta istih.

Tabela 3: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i sl.

Naziv prihoda	FBiH jan-okt			RS jan-okt			BiH jan-okt		
	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %
	2015	2016		2015	2016		2015	2016	
Direktni porezi	476,2	635,9	33,5	344,0	364,7	6,0	820,2	1.000,7	22,0
Porez na dohodak	244,5	300,5	22,9	185,5	177,7	-4,2	430,0	478,2	11,2
Porez na dobit	154,5	197,0	27,6	126,6	158,9	25,5	281,0	355,9	26,6
Porezi građana	76,3	137,1	79,8	32,0	28,2	-11,9	108,2	165,3	52,7
Ostali porezi	1,0	1,3	28,4	0,0	0,0	-	1,0	1,3	28,4
Ostale takse, kazne i naknade	466,4	536,1	14,9	286,4	294,6	2,9	752,8	830,7	10,3
Doprinosi	2.398,3	2.527,4	5,4	1.215,2	1.146,6	-5,6	3.613,5	3.674,0	1,7
PIO	1.276,3	1.339,5	4,9	620,2	622,4	0,4	1.896,5	1.961,9	3,4
Zdravstvo	924,5	980,8	6,1	438,9	432,0	-1,6	1.363,4	1.412,8	3,6
Nezaposleni	103,8	110,2	6,2	31,6	31,6	0,2	135,3	141,8	4,8
Dječija zaštita	0,0	0,0	-	46,5	47,0	1,0	46,5	47,0	1,0
Zapošljavanje invalida	0,0	0,0	-	4,1	3,5	-14,5	4,1	3,5	-14,5
Fond solidarnosti	93,7	96,9	3,4	73,9	10,1	-86,4	167,6	106,9	-36,2
UKUPNO	3.434,6	3.796,3	10,5	1.919,5	1.816,0	-5,4	5.354,2	5.612,3	4,8

Izvor: Poreska uprava RS i Poreska uprava FBiH

3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

3.1. Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)

U oktobru 2016. godine u BiH je registrovana deflacija od 0,7% u poređenju sa istim mjesecom prethodne godine, odnosno deflacija za period I-X 2016. godine iznosi 1,2%. Najveći doprinos smanjenju cijena u BiH bio je u odjeljcima prevoza, hrane i bezalkoholnih pića, odjeće i obuće. Cijene u odjeljku hrane i bezalkoholnih pića u oktobru 2016. godine su smanjene za 0,9% g/g, dok su cijene u odjeljku prevoza smanjene za 2,7% g/g. Na svjetskom tržištu energenata cijena sirove nafte u posmatranom mjesecu je povećana za 5% u odnosu na isti period prethodne godine, dok je cijena prirodnog gasa smanjena za 33,3% g/g.⁶ Istovremeno, indeks hrane na svjetskom tržištu uvećan je za 6,7% g/g.

Tabela 4: Indeks potrošačkih cijena u BiH – odabrani odjeljci (poređenje sa istim periodom prethodne godine)

Period	00 Ukupan indeks	01 Hrana i bezalkoholna pića	02 Alkoholna pića i duvan	03 Odjeća i obuća	04 Stanovanje, voda, el. energija, plin i dr. energenti	07 Prevoz
I 2016.	99,2	98,9	109,5	91,5	100,1	94,9
II 2016.	98,7	98,7	109,5	90,9	99,8	93,1
III 2016.	98,2	98,1	109,5	91,2	99,2	91,8
IV 2016.	98,4	98,3	108,5	91,8	99,3	92,5
V 2016.	98,5	98,7	107,9	91,4	100,6	91,7
VI 2016.	98,5	98,9	106,0	89,8	100,9	92,7
VII 2016.	99,0	99,9	106,0	91,4	100,8	93,5
VIII 2016.	98,8	99,1	106,2	90,7	100,3	94,1
IX 2016.	98,9	98,5	106,3	91,8	100,4	96,4
X 2016.	99,3	99,1	106,6	91,5	101,2	97,3
I-X 2016.	98,8	98,8	107,6	91,2	100,2	93,8

Izvor: BHAS

⁶ Izvor: MMF baza podataka (sirova nafta - simple average of three spot price; prirodni gas - Rusija).

3.2. Monetarni agregati

Predstavljeni podaci o monetarnim agregatima se odnose na septembar 2016. godine jer podaci za oktobar nisu objavljeni u periodu izrade Informacije.

Na kraju perioda I-IX 2016. godine ukupna novčana masa (M2) je iznosila 19,7 mlrd. KM što je za 7,5% (1,37 mlrd. KM) više u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Najveći doprinos rastu M2 u posmatranom periodu dali su prenosivi depoziti u domaćoj valuti sa stopom rasta od 16,2% g/g, a potom gotovina izvan banaka (11,3% g/g). U okviru monetarnih agregata jedino su ostali depoziti u stranoj valuti dali negativan doprinos rastu M2 sa smanjenjem od 1% g/g. Detaljan pregled stanja i stopa rasta komponenti M2 predstavljeni su u tabeli ispod.

Tabela 5: Monetarni agregati (u mil. KM, stanje na kraju perioda)

Period	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti u stranoj valuti	Ostali depoziti u stranoj valuti	M1	QM	M2
1	2	3	4	5	6	7=2+3	8=4+5+6	9=7+8
01.2016.	3.017	5.085	3.582	1.371	5.546	8.102	10.499	18.601
02.2016.	3.014	5.120	3.575	1.397	5.523	8.134	10.495	18.628
03.2016.	3.035	5.193	3.631	1.420	5.510	8.228	10.561	18.790
04.2016.	3.102	5.221	3.671	1.432	5.497	8.323	10.600	18.923
05.2016.	3.104	5.276	3.630	1.438	5.468	8.380	10.536	18.916
06.2016.	3.156	5.331	3.648	1.430	5.458	8.487	10.536	19.022
07.2016.	3.318	5.485	3.582	1.530	5.452	8.803	10.564	19.367
08.2016.	3.323	5.647	3.618	1.530	5.468	8.970	10.615	19.585
09.2016.	3.361	5.637	3.706	1.504	5.460	8.998	10.670	19.668
Stopa rasta g/g								
01.2016.	7,0%	15,5%	6,2%	3,3%	4,5%	12,1%	4,9%	7,9%
02.2016.	6,3%	15,8%	4,8%	9,2%	3,1%	12,1%	4,5%	7,7%
03.2016.	7,4%	17,4%	6,9%	9,8%	2,4%	13,5%	4,9%	8,5%
04.2016.	7,5%	16,4%	8,0%	6,6%	1,8%	12,9%	4,5%	8,0%
05.2016.	7,3%	14,2%	6,5%	6,3%	0,7%	11,5%	3,4%	6,8%
06.2016.	9,8%	17,0%	5,9%	3,2%	-0,2%	14,2%	2,3%	7,3%
07.2016.	9,7%	18,0%	4,8%	14,1%	-1,3%	14,7%	2,7%	7,8%
08.2016.	9,5%	17,6%	3,9%	13,5%	-1,3%	14,5%	2,4%	7,6%
09.2016.	11,3%	16,2%	5,7%	7,3%	-1,0%	14,3%	2,4%	7,5%

Izvor: CBBiH

Rezervni novac (M0) na kraju perioda I-IX 2016. godine je uvećan za 12,6% u poređenju sa istim periodom prethodne godine i iznosi 8,2 mlrd. KM. Rast rezervnog novca najviše je podstaknut povećanjem gotovine izvan monetarnih vlasti (6,7 p.p.) sa stopom rasta od 14% g/g, kao i depozita banaka kod monetarnih vlasti (5,8 p.p.) sa stopom rasta od 11,3% g/g. Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti takođe su ostvarili rast u posmatranom peiodu, ali zbog malog udjela nisu imali značajan doprinos rastu M0.

U periodu I-IX 2016. godine novčani multiplikator je iznosio 2,41. Istovremeno, pokrivenost rezervnog novca deviznim rezervama je iznosila 115,5%, a pokrivenost ukupne monetarne pasive deviznim rezervama je iznosila 107,4%.

Tabela 6: Rezervni novac (u mil. KM, na kraju perioda)

Period	Gotovina izvan monetarnih vlasti	Depoziti banaka kod monetarnih vlasti	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod mon. vlasti	Rezervni novac (M0)
1	2	3	4	5=2+3+4
01.2016.	3.449	4.117	44	7.610
02.2016.	3.484	3.988	49	7.521
03.2016.	3.503	3.942	50	7.496
04.2016.	3.544	4.003	60	7.606
05.2016.	3.597	3.923	6	7.526
06.2016.	3.622	3.949	35	7.606
07.2016.	3.773	3.922	27	7.722
08.2016.	3.908	4.032	28	7.968
09.2016.	3.985	4.160	31	8.177
Stopa rasta g/g				
01.2016.	7,8%	13,3%	322,1%	11,2%
02.2016.	8,3%	10,8%	160,5%	10,0%
03.2016.	8,5%	10,3%	559,5%	10,1%
04.2016.	8,3%	8,3%	1379,2%	9,1%
05.2016.	9,8%	3,4%	77,5%	6,4%
06.2016.	9,4%	8,4%	734,3%	9,3%
07.2016.	9,2%	4,8%	72,3%	7,1%
08.2016.	11,7%	3,0%	68,3%	7,2%
09.2016.	14,0%	11,3%	8,8%	12,6%

Izvor: CBBiH

3.3. Prosječno stanje računa obaveznih rezervi

Predstavljani podaci o obaveznim rezervama se odnose na septembar 2016. godine jer podaci za oktobar nisu objavljeni u periodu izrade Informacije.

Prosječan saldo računa obaveznih rezervi kod CBBiH na kraju perioda I-IX 2016. godine iznosio je 4,1 mlrd. KM što je za 6,4% više u odnosu na isti period prethodne godine. Prosječna obavezna rezerva u posmatranom periodu je znatno uvećana za 35,5% g/g nakon stupanja na snagu Odluke Upravnog vijeća CBBiH a odnosi se na visinu stope obavezne rezerve, dok je višak iznad obaveznih rezervi smanjen za 11,5% g/g.⁷ Time je prosječna stopa obavezne rezerve iznosila 10%, dok je implicitna stopa obavezne rezerve iznosila 20,7%.

⁷ U julu 2016. godine stupa na snagu nova Odluka Upravnog vijeća CBBiH, a odnosi se na visinu stope obavezne rezerve i naknadu na ta sredstva. Prema novoj odluci, stopa obavezne rezerve iznosi 10%. Na iznos sredstava obavezne rezerve CBBiH neće obračunavati naknadu, dok će na višak sredstava obračunavati naknadu po stopi koja je jednaka 50% stope koju primjenjuje Evropska centralna banka (ECB) na depozite komercijalnih banaka. Izvor: CBBH, <http://cbbh.ba/press/ShowNews/1103>.

Tabela 7: Stanje računa prosječnih obaveznih rezervi (u mil. KM, na kraju perioda)

Period	Osnovica za obračun obavezne rezerve	Prosječne obavezne rezerve	Prosječan saldo računa obaveznih rezervi kod CBBiH	Višak iznad obaveznih rezervi	Stopa obavezne rezerve	Implicitna stopa obavezne rezerve
1	2	3	4	5=4-3	6=3/2	7=4/2
01.2016.	17.382,7	1.504,3	4.110,7	2.606,4	8,7%	23,6%
02.2016.	17.255,3	1.492,0	4.072,0	2.580,0	8,6%	23,6%
03.2016.	17.205,0	1.489,6	3.985,3	2.495,7	8,7%	23,2%
04.2016.	17.222,8	1.492,6	4.007,4	2.514,7	8,7%	23,3%
05.2016.	17.256,3	1.497,4	3.980,4	2.482,9	8,7%	23,1%
06.2016.	17.335,4	1.505,7	3.975,3	2.469,6	8,7%	22,9%
07.2016.	19.259,8	1.926,0	3.964,5	2.038,5	10,0%	20,6%
08.2016.	19.496,0	1.949,6	4.016,8	2.067,2	10,0%	20,6%
09.2016.	19.732,2	1.973,2	4.082,2	2.109,0	10,0%	20,7%
Stopa rasta g/g						
01.2016.	6,7%	7,6%	11,2%	13,4%	-	-
02.2016.	6,2%	7,3%	14,3%	18,8%	-	-
03.2016.	5,9%	7,2%	10,8%	13,0%	-	-
04.2016.	5,8%	7,0%	11,8%	14,9%	-	-
05.2016.	4,8%	6,0%	6,9%	7,4%	-	-
06.2016.	5,1%	6,3%	7,1%	7,6%	-	-
07.2016.	15,8%	34,6%	6,5%	-11,0%	-	-
08.2016.	16,0%	34,8%	5,3%	-12,7%	-	-
09.2016.	16,6%	35,5%	6,4%	-11,5%	-	-

Izvor: CBBiH

3.4. Devizne rezerve Centralne banke BiH

Predstavljani podaci o deviznim rezervama se odnose na septembar 2016. godine jer podaci za oktobar nisu objavljeni u periodu izrade Informacije.

Na kraju perioda I-IX 2016. godine bruto devizne rezerve CBBiH su uvećane za 14,1% g/g (1,17 mlrd. KM) i iznose 9,4 mlrd. KM. U posmatranom periodu nastavljeno je smanjenje investicija u vrijednosne papire od 16,8% g/g što je doprinijelo smanjenju učešća ove komponente u deviznim rezervama (64,8% vs. 89% u istom periodu 2015. godine).

Istovremeno, udio depozita kod nerezidentnih banaka je povećan (31,2% vs. 7,6% u istom periodu 2015. godine) što je rezultat izrazito visoke stope rasta depozita kod nerezidentnih banaka. Detaljan pregled stanja i stopa rasta komponenti deviznih rezervi predstavljeni su u tabeli ispod.

Tabela 8: Devizne rezerve (u mil. KM, stanje na kraju perioda)

Period	Zlato	Držanje SDR	Strana valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	Bruto devizne rezerve
1	2	3	4	5	6	7	8=2+...+7
01.2016.	192	4	100	937	0	7.404	8.638
02.2016.	211	4	100	656	0	7.603	8.574
03.2016.	204	4	106	1.184	0	7.095	8.593
04.2016.	213	4	111	1.967	0	6.411	8.706
05.2016.	205	1	124	2.271	0	6.035	8.636
06.2016.	224	4	129	2.357	0	6.058	8.773
07.2016.	228	7	135	2.633	0	5.939	8.942
08.2016.	220	4	151	2.835	0	5.930	9.140
09.2016.	220	3	157	2.943	0	6.123	9.445
Stopa rasta g/g							
01.2016.	-9,8%	-31,0%	19,9%	-52,8%	-	34,5%	10,8%
02.2016.	4,2%	-57,5%	12,1%	-65,5%	-	34,9%	9,3%
03.2016.	-0,3%	-59,6%	9,2%	-1,5%	-	12,9%	10,2%
04.2016.	5,4%	-58,6%	0,9%	44,0%	-	2,6%	9,7%
05.2016.	0,5%	-81,3%	3,2%	62,6%	-	-4,6%	7,3%
06.2016.	13,2%	-39,1%	109,2%	111,8%	-	-7,3%	10,9%
07.2016.	21,5%	1,2%	90,1%	147,6%	-	-13,7%	8,9%
08.2016.	16,4%	10,9%	80,3%	172,2%	-	-16,3%	8,8%
09.2016.	17,9%	-24,4%	65,8%	368,7%	-	-16,8%	14,1%

Izvor: CBBiH

3.5. Depoziti

U vrijeme pisanja informacije nisu bili dostupni podaci za mjesec oktobar 2016. godine.

Ukupan iznos depozita na kraju devetog mjeseca je dostigao 17,2 mlrd. KM. Stopa rasta je manja za 0,5 p.p. u odnosu na prošli mjesec i iznosi 7,4% g/g. Najveći rast su imali depoziti sektora opšte vlade od 19,3% g/g mada je rast manji u odnosu na prošli mjesec za 2%. Depoziti sektora stanovništva su ostvarili rast od 6,6% g/g, depoziti nefinasijskih preduzeća rast 6,5% g/g i depoziti ostalih sektora rast 3,4% g/g. Učešće depozita stanovništva u ukupnim depozitima iznosi 59,6% i povećano je za 0,2 p.p. u dok učešće depozita nefinasijskih preduzeća iznosi 22,8% i smanjeno je za 0,3 p.p. u odnosu na učešće u prošlom mjesecu. Učešće ostalih sektora je ostalo nepromjenjeno.

Tabela 9: Sektorska struktura depozita (u mil. KM, stanje na kraju perioda)⁸

Period	Ukupni depoziti	Depoziti stanovništva	Depoziti nefinansijskih preduzeća	Depoziti opšte vlade	Ostali
01.2016.	16.449	9.911	3.723	1.501	1.314
02.2016.	16.481	9.959	3.711	1.514	1.298
03.2016.	16.535	10.074	3.694	1.443	1.324
04.2016.	16.641	10.110	3.700	1.503	1.329
05.2016.	16.689	10.081	3.759	1.515	1.335
06.2016.	16.690	10.132	3.719	1.486	1.352
07.2016.	16.868	10.156	3.866	1.478	1.368
08.2016.	17.216	10.223	3.978	1.644	1.371
09.2016.	17.212	10.253	3.930	1.635	1.394
Stopa rasta g/g					
01.2016.	8,5%	8,2%	7,0%	17,9%	4,8%
02.2016.	8,8%	7,6%	8,5%	23,9%	3,5%
03.2016.	8,6%	7,6%	8,8%	14,0%	10,1%
04.2016.	8,2%	7,3%	7,0%	17,7%	8,5%
05.2016.	7,6%	7,0%	5,6%	24,8%	2,2%
06.2016.	7,3%	6,8%	3,4%	22,0%	8,1%
07.2016.	7,1%	6,2%	8,9%	8,3%	7,0%
08.2016.	7,9%	6,4%	7,1%	21,3%	7,0%
09.2016.	7,4%	6,6%	6,5%	19,3%	3,4%
Učešće u ukupnim depozitima					
01.2016.	100,0%	60,3%	22,6%	9,1%	8,0%
02.2016.	100,0%	60,4%	22,5%	9,2%	7,9%
03.2016.	100,0%	60,9%	22,3%	8,7%	8,0%
04.2016.	100,0%	60,8%	22,2%	9,0%	8,0%
05.2016.	100,0%	60,4%	22,5%	9,1%	8,0%
06.2016.	100,0%	60,7%	22,3%	8,9%	8,1%
07.2016.	100,0%	60,2%	22,9%	8,8%	8,1%
08.2016.	100,0%	59,4%	23,1%	9,5%	8,0%
09.2016.	100,0%	59,6%	22,8%	9,5%	8,1%

Izvor: CBBiH

3.6. Krediti

U vrijeme pisanja informacije nisu bili dostupni podaci za mjesec oktobar 2016.godine.

Ukupan iznos kredita na kraju devetog mjeseca je dostigao 17,02 mlrd. KM. uz stopu rasta od 1,8% g/g. Krediti plasirani stanovništvu su zadržali isti rast kao i u prošlom mjesecu (2,9% g/g) dok su krediti plasirani nefinansijskim preduzećima (1,9% g/g) ostvarili manji rast za 0,3 p.p. u odnosu na prošli mjesec.

Na ovako nisku stopu rasta najviše su utjecali negativan rast kredita opće vlade (-6% g/g) i negativan rast kredita koji su plasirani u ostalim sektorima (-8,7% g/g). Krediti stanovništvu su neznatno povećali učešće u ukupnim kreditima na račun učešća kredita nefinansijskim preduzećima za 0,1 p.p. dok su ostali udjeli sektora ostali isti.

⁸ Sektor nefinansijskih preduzeća čine nefinansijska javna i privatna preduzeća. Sektor opšte vlade čine svi nivoi vlada u BiH. Za potrebe izrade Informacije ostali sektor čine: ostale finansijske institucije, neprofitne organizacije i ostali, jer pojedinačno, ovi sektori imaju malo učešće u ukupnim depozitima, odnosno ukupnim kreditima.

Tabela 10: Sektorska struktura kredita (u mil. KM, stanje na kraju perioda)

Period	Ukupni krediti	Kreditni stanovništvu	Kreditni nefinansijskim preduzećima	Kreditni opštoj vladi	Kreditni ostalim sektorima
01.2016.	16.772	7.752	7.787	1.131	102
02.2016.	16.862	7.770	7.874	1.113	104
03.2016.	16.928	7.828	7.887	1.099	114
04.2016.	16.949	7.871	7.920	1.056	101
05.2016.	16.845	7.881	7.830	1.038	95
06.2016.	16.943	7.917	7.896	1.022	108
07.2016.	16.943	7.917	7.896	1.022	108
08.2016.	16.968	7.949	7.867	1.062	90
09.2016.	17.022	7.978	7.884	1.073	87
Stopa rasta g/g					
01.2016.	2,9%	4,3%	1,7%	1,2%	16,4%
02.2016.	3,2%	4,4%	2,5%	-0,2%	14,5%
03.2016.	3,0%	4,2%	2,4%	-3,5%	26,5%
04.2016.	2,2%	4,0%	1,8%	-7,7%	9,2%
05.2016.	1,4%	3,2%	1,3%	-8,7%	-9,1%
06.2016.	1,3%	2,9%	1,5%	-10,6%	3,9%
07.2016.	1,7%	2,5%	2,6%	-11,1%	8,0%
08.2016.	2,0%	2,9%	2,2%	-5,3%	-3,5%
09.2016.	1,8%	2,9%	1,9%	-6,0%	-8,7%
Učešće u ukupnim kreditima					
01.2016.	100,0%	46,2%	46,4%	6,7%	0,6%
02.2016.	100,0%	46,1%	46,7%	6,6%	0,6%
03.2016.	100,0%	46,2%	46,6%	6,5%	0,7%
04.2016.	100,0%	46,4%	46,7%	6,2%	0,6%
05.2016.	100,0%	46,8%	46,5%	6,2%	0,6%
06.2016.	100,0%	46,7%	46,6%	6,0%	0,6%
07.2016.	100,0%	46,7%	46,6%	6,0%	0,6%
08.2016.	100,0%	46,8%	46,4%	6,3%	0,5%
09.2016.	100,0%	46,9%	46,3%	6,3%	0,5%

Izvor: CBBiH

3.7. Berze

U mjesecu oktobru 2016. godine na Sarajevskoj berzi je ostvaren promet u iznosu od 65,5 mil. KM. Ostvareni promet je manji za 10% g/g. i ostvaruje 58,6% ukupnog prometa na berzama u BiH. Od ovoga iznosa 30 mil. KM se odnosi na promet što čini 45,8% ukupnog prometa na SASE.

Na Banjalučkoj berzi u oktobru 2016. godine ostvaren je promet u iznosu od 46,38 miliona KM što čini 41,4% od ukupnog prometa ostvarenog na berzama u BiH u ovome mjesecu. Od ovoga iznosa 29,45 miliona KM je ostvareno javnom ponudom trezorskih zapisa RS što iznosi 63,5% ostvarenog prometa na BLSE u mjesecu oktobru. Promet na BLSE je manji za 34,9% u odnosu na promet u istome mjesecu prošle godine.

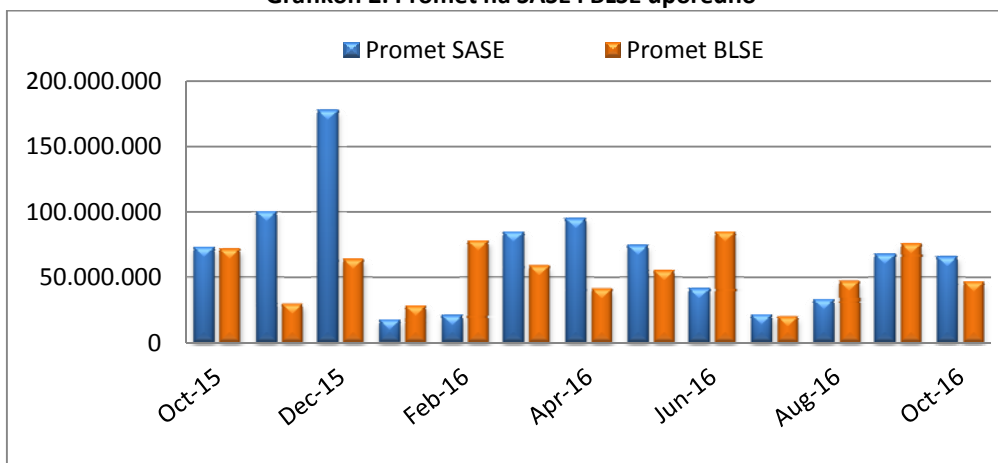
Tabela 11: Promet (u KM) na SASE i BLSE u oktobru 2016. godine

Mjesec	SASE	BLSE	UKUPNO
Oct-14	67.059.604	19.175.257	86.234.861
Oct-15	72.831.018	71.286.877	144.117.895
Oct-16	65.563.071	46.382.951	111.946.022

Izvor: SASE i BLSE

Ukupan promet na obje berze u mjesecu oktobru 2016. godine je iznosio 111,94 mil. KM i manji je za 22,3% od prometa ostvarenog u istome periodu prošle godine.

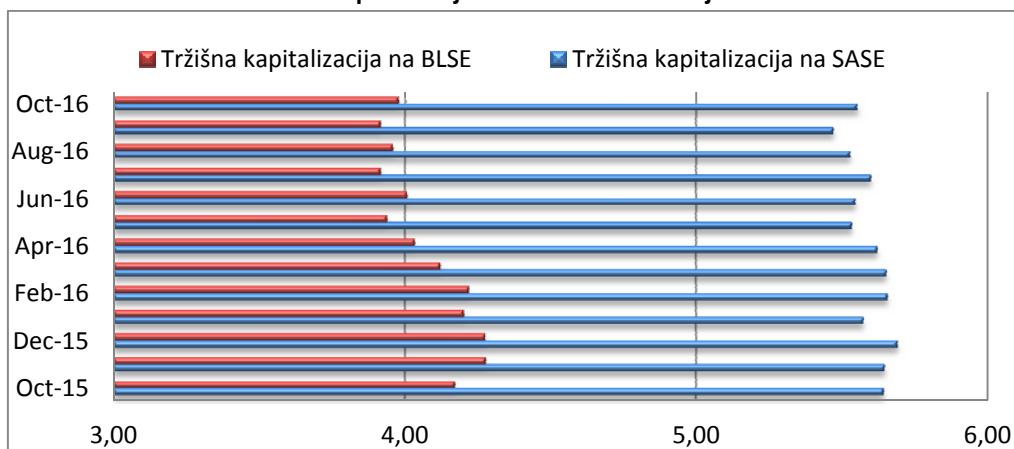
Grafikon 2: Promet na SASE i BLSE uporedno

Izvor: SASE i BLSE

Kapitalizacija na Sarajevskoj berzi na kraju mjeseca oktobra iznosi 5,55 mlrd. KM što predstavlja pad od 1,6% g/g) i u ukupnoj kapitalizaciji učestvuje sa 58,3%. Kapitalizacija na Banjalučkoj berzi u oktobru 2016. godine iznosi 3,97 milijarde KM i bilježi pad od 4,6% g/g sa učešćem 41,7% u ukupnoj kapitalizaciji. Vrijednost kapitalizacije na obje berze (SASE i BLSE) u oktobru 2016. godine iznosi 9,53 milijardi KM i bilježi pad od 2,9% u odnosu na vrijednosti u mjesecu oktobru 2015. godine.

Grafikon 3: Kapitalizacija na SASE i BLSE u milijardama KM

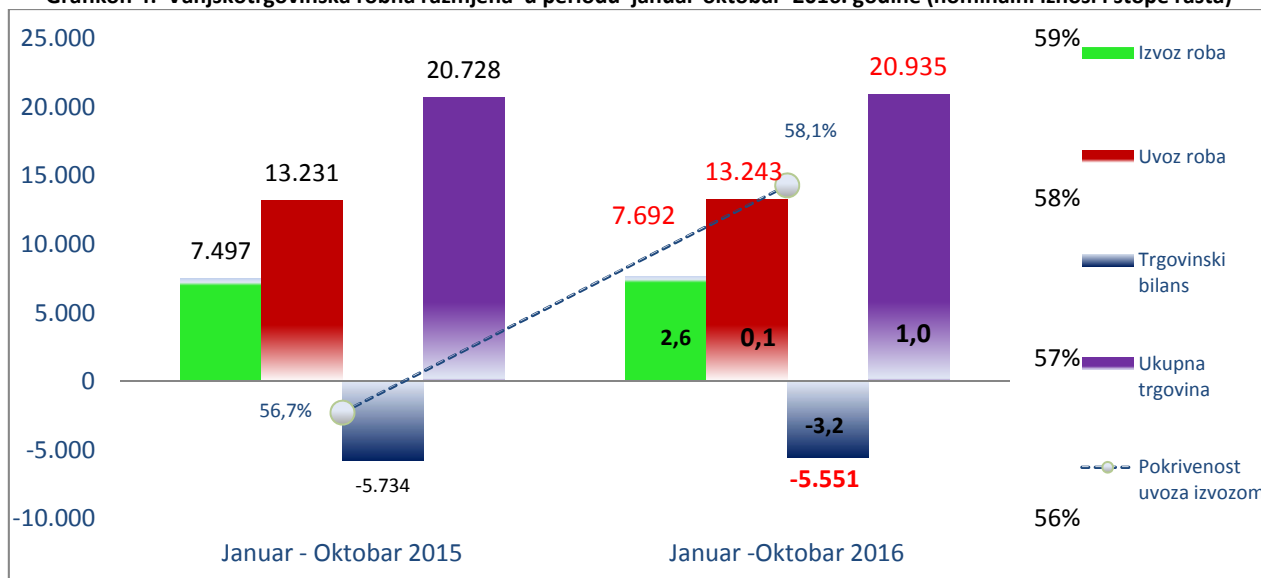
Izvor: SASE i BLSE

4. Vanjski sektor

4.1. Vanjskotrgovinska robna razmjena

U periodu januar-oktobar 2016. godine Bosna i Hercegovina je ostvarila povećanje obima vanjskotrgovinske robne razmjene i izvoza, stagnaciju uvoza što je rezultiralo smanjenjem vanjskotrgovinskog robnog deficita u odnosu na isti period prethodne godine. Posljedica je ovo povećanja industrijske proizvodnje, povećanja inostrane potražnje za bh. proizvodima i smanjenja svjetskih cijena berzanskih roba. Podaci BHAS-a o vanjskotrgovinskoj robnoj razmjeni za oktobar 2016. godine također ukazuju na nastavak istog trenda na mjesečnom nivou pri čemu je došlo do povećanja izvoza proizvoda od 2,7%, smanjenja uvoza od 1,1% a vanjskotrgovinski robni deficit je smanjen za 6% u odnosu na oktobar prethodne godine.

Grafikon 4: Vanjskotrgovinska robna razmjena u periodu januar-oktobar 2016. godine (nominalni iznosi i stope rasta)

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Tokom prvih 10 mjeseci 2016. godine BiH je ostvarila izvoz roba u vrijednosti od 7,692 milijardi KM, što predstavlja povećanje od 2,6% u odnosu na isti period prethodne godine.⁹ Međutim, potrebno je istaći da je realni rast izvoza roba bio znatno viši usljed smanjenja izvoznih cijena od oko 9%.¹⁰ Posmatra li se struktura ostvarenog rasta izvoza na nivou perioda januar-oktobar 2016. godine vidljivo je da su povećanja, a samim tim i najznačajniji doprinos rastu izvoza ostvarena uglavnom u okviru izvozno orijentiranih grana bh. prerađivačke industrije. Prema klasifikaciji glavnih industrijskih grupa proizvoda najznačajnija povećanja izvoza roba su ostvarena u okviru kapitalnih i trajnih proizvoda za široku potrošnju od 9,4% odnosno 8,9% u odnosu na isti period prethodne godine. Nešto niže stope rasta su ostvarene u okviru kategorija netrajni proizvodi za široku potrošnju 2,4% i kategorije neraspoređeno 3,5%. S druge strane, izvoz intermedijarnih proizvoda je stagnirao sa registriranim stopom rasta od 0,6%, dok je smanjenje izvoza zabilježeno jedino u okviru kategorije energija i iznosilo je 9,6% u odnosu na isti period prethodne godine.

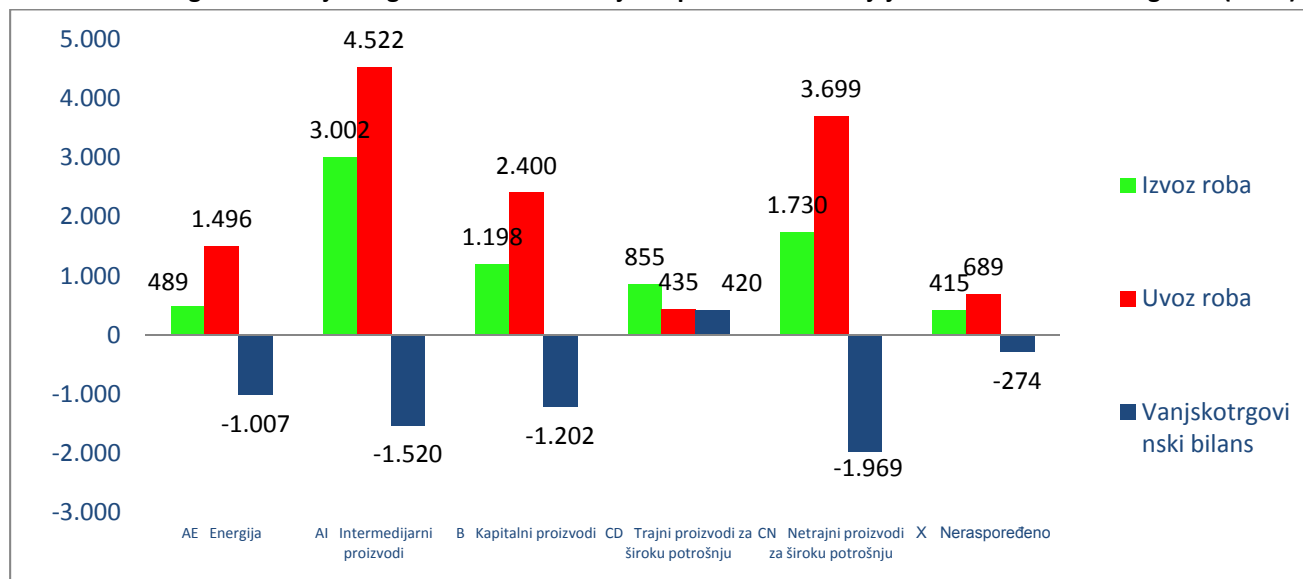
Posmatrano na nivou pojedinačnih proizvoda najznačajnija povećanja su registrirana u okviru gotovih metalnih proizvoda 20%, hemijskih proizvoda 15%, namještaja 8,6% i prehrambenih proizvoda od oko 5%. S druge strane, neke tradicionalne izvozne grane ostavile su nešto lošije izvozne rezultate u odnosu na prethodnu godinu. Tako su smanjenja izvoza zabilježena u okviru baznih metala od 17,5% (željezo i čelik - 12,4% i aluminijum -22,5%), te nafte i naftnih derivata od oko 20%. Posmatrano po glavnim trgovinskim partnerima u periodu januar-oktobar 2016. godine BiH je zabilježila povećanje izvoza u EU od 2,9%, dok je izvoz na tržišta zemalja CEFTA-e stagnirao sa registriranim stopom od -0,2%. Najviše stope rasta izvoza roba

⁹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje "Statistika robne razmjene sa inostranstvom januar-oktobar 2016. godine", 21.11.2016. godine.

¹⁰ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, "Indeksi izvoznih i uvoznih cijena, VII-IX" 21.11.2016. godine.

zabilježene su prilikom izvoza u Sloveniju 6,7%, Njemačku 5,2%, Hrvatsku 2,4%, dok su smanjenja registrirana u okviru izvoza u Italiju -10%, Austrija -3,8% a izvoz u Srbiju je stagnirao.

Grafikon 5: Pregled bh. vanjskotrgovinske robne razmjene po GIG klasifikaciji januar-oktobar u 2016. godini (u KM)

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

U periodu januar-oktobar 2016. godine ukupni bh. uvoz roba iznosio je oko 13,243 milijarde KM što predstavlja stagnaciju u odnosu na isti period prethodne godine u nominalnom smislu. Međutim, ako se ima u vidu pad uvoznih cijena od 8,7% sa sigurnošću se može konstatovati da je BiH u navedenom periodu količinski uvezla više robe u odnosu na isti period prethodne godine. Tokom posmatranog perioda najznačajnija smanjenja uvoza roba registrirana su u okviru kategorija energija 17,6% i kategorije neraspoređeno 7,3%, a ključni razlog su cjenovna kretanja i pad cijene nafte na svjetskom tržištu.¹¹ S druge strane, u okviru ostalih kategorija registrirana su povećanja uvoza roba: trajni i netrajni proizvodi za široku potrošnju 9% odnosno 3,8%, te intermedijarnih i kapitalnih proizvoda od 4% odnosno 1,8% u odnosu na isti period prethodne godine. Na osnovu ovih pokazatelja se može zaključiti da je stagnacija uvoza uglavnom posljedica cjenovnih kretanja, a da povećanje uvoza roba u okviru ostalih kategorija implicitno ukazuje na povećanje domaće tražnje (finalna potrošnja i u manjoj mjeri investicije) odnosno ukupne bh. ekonomije.

Ako se bh. uvoz roba za prvih 10 mjeseci 2016. godine posmatra po glavnim trgovinskim partnerima vidljivo je povećanje uvoza iz zemalja EU 1,8% , odnosno zemalja CEFTA-e 3,3%. Posmatrano po zemljama registrirana su povećanja uvoza roba iz Italije 6,6%, Slovenije 4,6%, Srbije 3,9% i Njemačke 3%, dok su smanjenja zabilježena prilikom uvoza iz Rusije od preko 30%, Austrije 3,1% i Kine od 0,9%.

Vanjskotrgovinski robni deficit u Bosni i Hercegovine periodu januar-oktobar 2016. godine iznosio je 5,551 milijardi KM i u odnosu na isti period prethodne godine smanjen je za 3,2%. Posmatrano po glavnim industrijskim grupama proizvoda najznačajnija smanjenja vanjskotrgovinskog deficita su registrirana u okviru kategorija energija 21%, neraspoređeno 20% i kapitalni proizvodi 5%, dok su povećanja deficita zabilježena u okviru intermedijarnih 11,4% i netrajnih proizvoda za široku potrošnju 5,1%. S druge strane, bh. vanjskotrgovinski robni suficit u okviru kategorije trajnih proizvoda za široku potrošnju u periodu januar-oktobar 2016. godine iznosio je 420 miliona KM i povećan je za 8,8% u odnosu na isti period prethodne godine. Ukupna pokrivenost uvoza izvozom roba u BiH u odnosu na isti period prethodne godine poboljšana je za 1,4 p.p i iznosila je 58,1%. Ako se pokrivenost uvoza izvozom posmatra po trgovinskim blokovima vidljivo je da BiH u prvih 10 mjeseci 2016. godine ostvarila pokrivenost uvoza izvozom roba sa zemljama EU od 68,2%, dok je pokrivenost u okviru CEFTA-e iznosila 66,3%. Detaljniji pregled bh. vanjskotrgovinske robne razmjene sa svijetom za prvih 10 mjeseci 2016. godine prikazan je u tabeli ispod:

¹¹ IMF, Commodity Prices, Oktobar 2016.

Tabela 12: Vanjskotrgovinska robna razmjena u BiH prema HS klasifikaciji za period januar-oktobar 2016. godine.

Izvoz i uvoz dobara klasifikovanih prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)	IZVOZ				UVOZ				DEFICIT				Pokrivenost uvoza izvozom
	Jan_Okt_2015	Jan_Okt_2016	Jan_Okt 2016 promjena %		Jan_Okt_2015	Jan_Okt_2016	Jan_Okt 2016 promjena %		Jan_Okt_2015	Jan_Okt_2016	Jan_Okt 2016 promjena %		
	u mil KM	u mil KM	g/g	p.p	u mil KM	u mil KM	g/g	p.p	u mil KM	u mil KM	g/g	p.p	
UKUPNO	7497	7692	2.6	2.6	13231	13243	0.1	0.1	-5734	-5551	-3.2	-3.2	58.1%
1 ŽIVOTINJE I PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PORJEKLA	160	130	-18.8	-0.4	426	390	-8.5	-0.27	-266	-260	-2.3	-0.11	33.4%
2 PROIZVODI BILJNOG PORJEKLA	162	215	33.0	0.71	641	637	-0.7	-0.03	-479	-422	-12.0	-1.00	33.8%
3 MASTI I ULJA ŽIVOTINJSKOG PORJEKLA I BILJNOG	92	107	16.8	0.21	129	160	23.9	0.23	-37	-53	41.4	0.27	67.1%
4 PREHRAMBENE PRERAĐEVINE	252	296	17.5	0.59	1184	1220	3.0	0.27	-932	-923	-0.9	-0.15	24.3%
5 PROIZVODI MINERALNOG PORJEKLA	632	576	-8.9	-0.75	1915	1590	-17.0	-2.46	-1283	-1013	-21.0	-4.70	36.2%
6 PROIZVODI HEMIJSKE INDUSTRIJE ILI SRODNIH	576	601	4.4	0.34	1306	1322	1.2	0.12	-730	-721	-1.3	-0.17	45.5%
7 PLASTIČNE MASE, GUMA I KAUČUK	240	266	11.1	0.35	843	899	6.6	0.42	-604	-632	4.8	0.50	29.6%
8 KOŽA I KRZNO	140	124	-11.3	-0.21	389	386	-0.7	-0.02	-249	-262	5.2	0.22	32.2%
9 DRVO I PROIZVODI OD DRVETA	552	604	9.3	0.69	170	198	16.4	0.21	382	406	6.2	-0.42	305.3%
10 CELULOZA, PAPIR I KARTON I NJIHOVI PROIZVODI	216	210	-2.7	-0.08	322	337	4.7	0.11	-106	-127	19.8	0.37	62.2%
11 TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI	408	422	3.4	0.19	856	913	6.7	0.43	-448	-492	9.7	0.76	46.2%
12 OBUĆA, ŠEŠIRI, KAPE I SLIČNI PROIZVODI	542	560	3.3	0.24	293	285	-2.7	-0.06	249	275	10.3	-0.45	196.4%
13 PROIZVODI OD KAMENA, GIPSA, CEMENTA I SLIČNIH	46	50	9.5	0.06	270	291	7.9	0.16	-224	-241	7.6	0.30	17.3%
14 BISERI, PLEMENITI METALI I NJIHOVI PROIZVODI, DRAGO	11	10	-3.0	0.00	10	12	17.0	0.01	1	-1	-336.7	0.04	87.9%
15 BAZNI METALI I PROIZVODI OD BAZNIH METALA	1399	1286	-8.1	-1.51	1290	1303	1.0	0.10	109	-17	-115.8	2.21	98.7%
16 MAŠINE, APARATI, MEHANIČKI I ELEKTRIČNI	851	873	2.6	0.30	1795	1815	1.1	0.15	-944	-942	-0.3	-0.04	48.1%
17 TRANSPORTNA SREDSTVA I NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	269	269	0.2	0.01	903	974	7.9	0.54	-635	-705	11.2	1.23	27.6%
18 SATOVI, MJERNI, MUZIČKI I MEDICINSKI INSTRUMENTI	16	21	32.3	0.07	184	177	-3.7	-0.05	-168	-156	-7.2	-0.21	12.0%
19 ORUŽJE I MUNICIJA, NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	89	131	46.9	0.56	5	8	53.0	0.02	84	123	46.6	-0.68	1709.3%
20 RAZNI PROIZVODI	844	939	11.2	1.26	291	325	11.8	0.26	553	613	10.8	-1.05	288.4%
21 UMJETNIČKA DJELA, KOLEKCIONARSKI PREDMETI I	1	1	-17.0	0.00	1	0	0.0	0.00	0	1	0	0.00	269.5%
98 NERAZVRSTANO	0	0	0.0	0.00	0	0	0.0	0.00	0	0	0.0	0.00	0.0%

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

5. Strane direktne investicije

U vrijeme pisanja informacije o kretanju makroekonomskih pokazatelja za oktobar 2016. godine nisu bili dostupni podaci za treći kvartal 2016. godine.

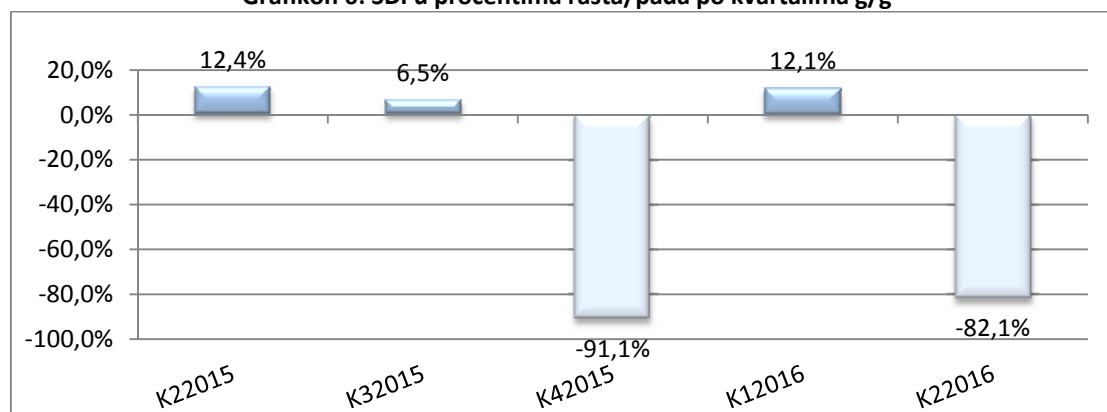
Prema podacima objavljenim u platnom bilansu od strane CBBiH ukupna strana ulaganja u prvom polugodištu¹², iznose 194 mil. KM (neto finansijska pasiva). Ovo predstavlja smanjenje od 46,8% g/g. Ulaganja u drugom kvartalu 2016. godine iznosila su 40,78 mil. KM i manja su za 82,1% g/g. Potrebno je napomenuti da ovaj iznos ne sadrži dio koji se odnosi na stavku zadržane zarade koje se zbog računovodstvenih razloga objavljuju samo na kraju godine.

Tabela 13: SDI po kvartalima u 2013, 2014, 2015. i 2016. godini

U milionima KM	K1	K2	K3	K4	K1-K4
2013	333,2	182,7	2,1	-50,5	467,6
2014	252,3	202,6	127,2	185,1	767,1
2015	136,7	227,6	135,4	16,5	516,2
2016	153,2	40,8			

Izvor: CBBiH

Grafikon 6: SDI u procentima rasta/pada po kvartalima g/g

Izvor: CBBiH

Agencija za ocjenu kreditnog rejtinga Standard & Poor's potvrdila je (09.09.2016. godine) Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting B sa stabilnim izgledima.

¹² Zadnji dostupni podaci objavljeni u platnom bilansu za prvo polugodište 2016. godine.